

ťování se zaměřovalo zejména na vyučování českého znakového jazyka a tlumočení sluchově postiženým do českého znakového jazyka, dále pak na využití podpůrných opatření a kompenzačních a rehabilitačních pomůcek.

Komunikačními systémy neslyšících a hluchoslepých osob se rozumí český znakový jazyk a další komunikační systémy vycházející z českého jazyka (znakovaná čeština, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny, písemný záznam mluvené řeči, Lormova abeceda, daktylografika, Braillovo písmo s využitím taktilní formy, taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma).

Výuku českého znakového jazyka v rámci školního vzdělávacího programu nebo individuálních vzdělávacích plánů při vzdělávání žáků se sluchovým postižením nabízí přibližně desetina základních škol zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ. Převážná většina škol (80,4 %) nemá žáky, pro které by byl tento předmět potřebný. To však znamená, že v přibližně 10 % škol vzdělávajících žáky se sluchovým postižením výuka českého znakového jazyka chybí, přesto, že by byla přínosná. Důvodem tohoto nedostatku je skutečnost, že 11,6 % škol zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ nemá k dispozici pedagogy kvalifikované pro výuku českého znakového jazyka.

Nejčastěji je předmět český znakový jazyk ve školách vyučován ve skupinách podle rozřazení žáků do ročníků (39 % škol). Druhým nejčastějším způsobem je výuka tohoto předmětu pouze pro skupinu sluchově postižených žáků, včetně žáků s kombinovaným postižením, anebo kombinací sluchového postižení a specifických poruch učení (23 % škol). V 15 % škol je výuka českého znakového jazyka organizována po skupinách podle dosažené znalostní úrovně žáka a v 8 % škol po skupinách podle komunikačních preferencí žáka – výuka předmětu český znakový jazyk je v tomto případě určena pouze žákům, kteří jím primárně komunikují.

Při inspekční činnosti bylo zjištěno, že pedagogové většiny škol znají dobře specifické potřeby sluchově postižených dětí a žáků při jejich vzdělávání a volí vhodně metody, organizační formy a další aspekty vzdělávacího procesu. Interakce a komunikace mezi pedagogem a dětmi, resp. žáky se sluchovým postižením byla většinou přirozená, plynulá a funkční.

Menší využití českého znakového jazyka je způsobeno jednak nedostatkem kvalifikovaných odborníků, jednak tím, že významná část dětí a žáků se sluchovým postižením dokáže komunikovat jinými komunikačními prostředky. Ředitelům chybí větší výběr učebnic a učebních materiálů pro výuku jazyků sluchově postižených žáků na základních školách. Stále přetrvává zapojování dětí a žáků se sluchovým postižením do výuky způsoby, které nezohledňují jejich postižení.

Více informací viz tematická zpráva *Vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením (v mateřských a základních školách zřízených dle § 16 odst. 9)*.

2.5

Závěry a doporučení pro oblast hodnocení aktuálního průběhu implementace společného vzdělávání

První rok společného vzdělávání provázelo zvýšení administrativní činnosti, a to jak na straně škol (např. nový způsob evidence žáků se SVP, zpracování plánů pedagogické podpory, úpravy kurikulárních dokumentů), tak na straně školských zařízení (např. nové zpracování zprávy a doporučení, záznamové archy pro pozorování přímo ve škole apod.). Současné vyplývaly určité legislativní nejasnosti a nejednotnost informací panovala také na vzdělávacích akcích jak pro pracovníky škol, tak školských poradenských zařízení.

Školy se potýkaly s nedostatkem kvalifikovaných asistentů pedagoga, určité obtíže činilo také personální a organizační zajištění předmětů speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence, a to zejména v situaci, kdy došlo k jejich doporučení v průběhu školního roku.